

Elisenvaaran lukio

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Hyväksytty:

Elisenvaaran lukion opiskelijahuoltoryhmä 11.1.2016

Elisenvaaran lukion opettajakokous 19.2.2016

Elisenvaaran lukion oppilaskunta 4.3.2016

**Päivitys 1.8.2022 / opiskelijakuntaa ja opettajakuntaa
kuultu sähköisesti 26.-31.5.2022**

**Päivitys 1.8.2023 / opiskelijakuntaa, huoltajia ja
opettajakuntaa kuultu sähköisesti 24.-27.4.2023**

Pöytyän kunnan sivistyslautakunta 10.5.2023 / §40

Sisällys

1. Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt	s. 3
2. Suunnitelma opiskelijan tuesta opetuksen epäämistilanteessa ja opetukseen palatessa	s. 6
3. Hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattaminen kurinpitokeinoja käytettäessä	s. 6
4. Henkilökunnan osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä	s. 6
5. Suunnitelmasta tiedottaminen	s. 7
6. Yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa	s. 7
7. Seuranta, toteutuminen ja vaikuttavuuden arviointi	s. 7

1. Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt

Koulutuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon myös teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso. Opiskelijaa ja huoltajaa on kuultava ennen kurinpitotoimesta päättämistä.

Häiritsevä käytös

Luokasta /muusta opetustilasta poistaminen jäljellä olevan oppitunnin ajaksi

Ilmoitus: Huoltajalle
Kirjaus: Kirjataan Wilmaan tai vastaavaan opiskelijatietojärjestelmään.
Toimivalta: Opettaja tai rehtori

Huomiot: Opettajalla ja rehtorilla yksin tai yhdessä oikeus poistaa opiskelija, joka ei noudata suullista poistumismääräystä.
Vastarintaa tekevä opiskelija voidaan poistaa käyttäen sellaisia välttämättömiä voimakeinoja, jotka ovat puolustettavia hänen ikänsä sekä tilanteen vakavuus ja kokonaisarviointi huomioon ottaen.
Edellä mainitusta annettava kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle.
Voimankäyttövälineitä ei saa käyttää.

Häiritsee opetusta, rikkoo järjestystä, menettelee vilpillisesti

Kirjallinen varoitus

Kuuleminen: Kuullaan opiskelijaa ja huoltajaa
Ilmoitus: Kirjallinen päätös valitusosoituksineen huoltajalle/opiskelijalle.
Kirjaus: Kirjataan Dynastyyn tai vastaavaan hallinnon tietojärjestelmään.
Hallinnollinen päätös.
Toimivalta: Rehtori.
Huomiot: Yksilöitävä teko ja hankittava selvitys.

Vakava rikkomus, toistuva piittaamattomuus jatkuu varoituksen jälkeen

Määräaikainen erottaminen vuodeksi tai oppivelvollisen osalta 3 kk ajaksi.

Kuuleminen: Kuullaan opiskelijaa ja huoltajaa
Ilmoitus: Kirjallinen päätös valitusosoituksineen huoltajalle/opiskelijalle.
Tiedoksi sosiaaliviranomaisille.
Kirjaus: Kirjataan Dynastyyn tai vastaavaan hallinnon tietojärjestelmään.
Hallinnollinen päätös, täytäntöönpanosta päätettävä ja samalla perusteltava.
Toimivalta: Sivistyslautakunta
Huomiot: Enintään 1 vuoden ajaksi, oppivelvolliset 3kk. Yksilöitävä teko, hankittava selvitys.

Turvaamistoimi

Jos olemassa vaara, että opiskelijan tai muun henkilön turvallisuus kärsii väkivaltaisen tai uhkaavan käytöksen johdosta tai opetus vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käytöksen vuoksi. Opetuksen epääminen enintään kolmen työpäivän ajaksi

- Ilmoitus: Huoltajalle ja sosiaalihuollon toimeenpanosta vastaavalle viranomaiselle.
 Kirjaus: Kirjataan Dynastyyn tai vastaavaan hallinnon tietojärjestelmään.
 Hallinnollinen päätös.
 Toimivalta: Rehtorilla
- Huomiot: Opettajalla ja rehtorilla yksin tai yhdessä oikeus poistaa opiskelija, joka ei noudata suullista määräystä poistua.
 Vastarintaa tekevä opiskelija voidaan poistaa käyttäen sellaisia välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä sekä tilanteen vakavuus ja kokonaisarviointi huomioon ottaen.
 Annettava kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle.
 Voimankäyttövälineitä ei saa käyttää.

Opiskelijalla on kielletty tai vaarallinen esine.

Jos muu ei auta, pyydä antamaan esine. Ellei anna, oikeus ottaa se pois. Palauttaminen mahdollisimman pian, viimeistään työpäivän jälkeen opiskelijalle, alaikäisen huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tai poliisille, jos näillä ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan. Huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi. Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti.

Jos huoltaja ei 3 kk:n kuluessa nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Suositeltavaa on, että vielä ennen hävittämistä muistutetaan nouto-velvollisuudesta ja hävittämisestä tietynä päivänä, ellei sitä noudeta.

- Ilmoitus: Ilmoitettava alaikäisen opiskelijan huoltajille mahdollisimman pian.
 Kirjaus: Kirjataan Primukseen tai vastaavaan kouluhallinto-ohjelmaan. Pois ottaminen ja myös esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata.
 Toimivalta: Rehtorilla tai opettajalla yhdessä tai erikseen, pois otosta alla olevan suunnitelman mukaan.
- Huomiot: Viimesijainen keino, joka on tehtävä mahdollisimman turvallisesti ja hienotunteisesti. Ei saa puuttua opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Jos opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää opiskelijan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavaa esineen tai aineen haltuun ottamisen, rehtorilla tai opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.
 Ei saa käyttää voimankäyttövälineitä.
 Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta koulutuksen järjestäjälle.

Tarkastusoikeus

Jos on ilmeistä, että opiskelijalla on hallussaan sellainen kielletty esine tai aine, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta ja hän pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole, opettajalla tai rehtorilla on oikeus tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, hänen hallinnassaan olevat oppilaitoksen säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa.

Ilmoitus: Ilmoitettava alaikäisen opiskelijan huoltajille mahdollisimman pian
 Kirjaus: Kirjataan Primukseen tai vastaavaan kouluhallinto-ohjelmaan.
 Toimivalta: Opettajalla ja rehtorilla
 Huomiot: Viimesijainen puuttumiskeino.
 Tehtävä on suoritettava mahdollisimman turvallisesti ja hienotunteisesti.
 Ei saa puuttua opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi.
 Opiskelijalle on ilmoitettava ennen tarkastusta tarkastuksen syy.
 Tarkastajan oltava opiskelijan kanssa samaa sukupuolta ja lisäksi läsnä oltava toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva, joka opiskelijan pyynnöstä on hänen valitsemansa, jos tämä on saapuvilla.
 Tästä voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Opiskelija tutkimuksen alaisena rikoksesta

Opiskeluoikeuden pidättäminen

Ilmoitus: Ilmoitus huoltajalle
 Kirjaus: Kirjataan Dynastyyn tai vastaavaan hallinnon tietojärjestelmään.
 Hallinnollinen päätös.
 Toimivalta: Sivistyslautakunta

Muuta huomioitavaa

Syyte vireillä

Kun opiskelijaa vastaan on syyte tuomioistuimessa vireillä, se estää aloittamasta tai jatkamasta oppilaitoksen rangaistusmenettelyjä. Jos syyte on vapauttava opiskelijalle, häntä voidaan rangaista oppilaitoksessa, kun teko ei ole rikos mutta oppilaitoksessa rangaistava. Jos opiskelija tuomitaan, ei voida samasta asiasta antaa kurinpitörangaistusta eli varoitusta tai määräaikaista erottamista. Määräaikainen erottaminen on tällöinkin mahdollista, jos se opiskelijan tekemän rikoksen tai siihen liittyvien seikkojen perusteella on perusteltua.

2. Opiskelijan tuki opetuksen epäämistilanteessa ja opetukseen palatessa

Mikäli opiskelijan osallistuminen opetukseen evätään, opiskelijalle järjestetään mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi opiskelijalle järjestetään muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja opiskelijan palatessa opetukseen. Opiskelijalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Suunnitelman laatimista varten kootaan monialainen ryhmä (MAR) joka laatii suunnitelman yhdessä opiskelijan ja tarvittaessa huoltajien kanssa. Ryhmään kuuluvat opiskelijan ryhmänohjaaja, kuraattori tai psykologi, opiskelija/huoltaja sekä tarvittaessa muita asiantuntijoita. Suunnitelma laaditaan kirjallisesti ja siitä tulee ilmetä ainakin seuraavat seikat:

- Opiskelun epäämisen kesto
- Yhteydenpitotavat kuraattoriin/psykologiin
- Tarvittavat toimet opetukseen palaamisen yhteydessä
- Mikäli mahdollista, ohjeet itsenäiseen opiskeluun opetuksen epäämisen aikana
- Arvio tuen jatkamisen tarpeesta opiskeluihin palaamisen jälkeen

3. Hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattaminen kurinpitokeinoja käytettäessä

Rangaistaessa tai ojennettaessa opiskelijoita tulee noudattaa yleisiä hallinnon oikeusturvaperiaatteita.

- Objektiviteettiperiaate edellyttää, että rankaisemisen tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttyihin ja objektiivisiin syihin.
- Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlaisia rangaistuksia tai ojentamiskeinoja. Tekojen toistuminen voidaan kuitenkin ottaa huomioon raskauttavana tekijänä.
- Tarkoitussidonnaisuuden periaate edellyttää, että päätöksentekijä käyttää toimivaltaansa vain sille annettussa tarkoituksessa. Ojentamiskeinoja ei tule käyttää esimerkiksi kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa.
- Suhteellisuusperiaatteen mukaan rankaisu- ja ojentamiskeinojen tulee myös ankaruudeltaan olla oikeassa suhteessa toimenpiteen perusteena olevan teon tai laiminlyönnin moitittavuuteen.

4. Henkilökunnan osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä

Suunnitelman valmistuttua henkilökunta perehdytetään tähän suunnitelmaan. Osaamista ylläpidetään koulutuksilla ja tiedottamisella lainsäädännössä tapahtuvista muutoksista. Tämä suunnitelma on myös osana uuden henkilöstön perehdyttämisohjelmaa. Osaamista varmistetaan myös esimiehen ja alaisen välisten kehityskeskustelujen yhteydessä.

5. Suunnitelmasta tiedottaminen

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista laaditaan osana lukiokoulutuksen opetussuunnitelmatyötä. Suunnitelman valmisteluun osallistuvat opettajat, opiskelijat, opiskelijahuoltohenkilöstö, huoltajat ja kunnan luottamushenkilöt.

Suunnitelmasta tiedotetaan lukion opetussuunnitelman osana koulun kotisivuilla, vuosittaisessa lukion opinto-oppaassa sekä sähköisen wilma-järjestelmän tai vastaavan kautta.

6. Yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa

Lainsäädäntö ja opetussuunnitelma edellyttävät, että lukiokoulutuksen järjestämisen eri vaiheissa lukio tekee aktiivista ja aloitteellista yhteistyötä useiden eri tahojen kanssa. Kurinpito- ja ohjentamiskeinoja käytettäessä nämä yhteistyötahot korostuvat. Viranomaistahoista merkittäviä yhteistyökumppaneita ovat ylläpitäjän koulutoimen viranomaiset ja luottamuselimet, opiskelijahuollon henkilöstö, muut sosiaali- ja terveystieteiden viranomaiset sekä poliisi ja muut valtion viranomaistahot.

Huoltajien rooli lukioissa on hieman erilainen kuin perusopetuksessa, koska osa opiskelijoista on täysi-ikäisiä. Lukion yksi perustehtävistä on aikuistuvan nuoren kasvun ja kehityksen tukeminen, missä tehtävässä yhteistyö huoltajien kanssa on lukion arjessa tärkeää.

Yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa sisältää monia osa-alueita, kuten ennaltaehkäisevää toimintaa, koulutuksen ja opiskelun järjestämisen suunnittelua sekä yksittäisen opiskelijan elämäntilanteessa tehtävää yhteistyötä.

7. Seuranta, toteutuminen ja vaikuttavuuden arviointi

Tätä suunnitelmaa seurataan sekä toteutumista ja vaikuttavuutta arvioidaan vuosittain työsuunnitelman toteutumisen arvioinnin yhteydessä. Lukion koulukohtainen opiskelijahuoltoryhmä käsittelee arvioinnin.